

צידה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל חידי שבוע עם תכנים מגוונים!

צידה לדרך | פרשת שמני - החודש

גיליון מס' 180 התשפ"ד

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין בים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה. השתא בעגלא ובזמן קריב. ונאמר אמן

גיליון זה מוקדש
לע"נ קילא יהודית ב"ר יהושע ז"ל

בדרך הפרשה

קבלת יסורים באהבה

וידם אהרן (י. ג.)

מלים אלו הם שבח שמשבחת התורה את אהרן הכהן, על שקבל באהבה את היסורים הנוראים בפטירת שני בניו, ארזי הלכנון.

הרבי הקדוש מאוסטרובצא זצ"ל אמר על כה באור עמוק: כידוע, הבריאה מרכבת מארבע דרגות: דומם, צומח, חי ומדבר. אם פגעת ב"מדבר" - באדם, איה הוא מגיב? במקרה הטוב, הוא משתלח בה בקולו, מקורף ומגדף. במקרה הפחות טוב הוא "משתלח" בה בדין...!

אם אתה פוגע בעל חיים, אין לו יכלת להגיב בפה, הוא מגיב במעשים. לא ממליץ לאף אחד להתעסק עם אריה ונמר כוועסים.

אם פגעת בצומח, הוא לא יכול לעשות לה כלום, הוא לא מגיב, אבל הפגיעה נפרת עליו. אם אתה תולש ענף של עץ, הצבע של העץ באותו מקום משתנה, וחקלים שנויים בתוך העץ.

אם פגעת בדומם, כגון שלקחת סלע ושברת אותו לשנים, לא תראה שום שוני כלום, גורנישט.

אומר האוסטרובצער: "וידם אהרן", מלשון דומם. הוא קבל את רצון ה' באהבה, ונותר עם אותה שלות נפש פנימית ואמתית, בלי שום שוני, על אף הצרה הנוראה. למה? כי כה רצון ה' יתברך.

על רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל מספרים את הספור הבא: הרבנית שלו נפטרה ב"שערי צדק", ומיד אחרי הפטירה הוא ירד במעלית של בית החולים כדי להתחיל להתארגן להלוויה. לאחר שהמעלית ירדה קומה אחת, היא נעצרה, ונכנס אברה שלמד בבחורותו ב"קול תורה".

האברה זרח מאשר, ושתף את ראש הישיבה בשמחתו: "אני נשוי כבר כמה שנים, ולא זכיתי לילדים, ועכשו ברוה ה' אני יוצא מחדר לדה. זכיתי לילד!"

מיד בשמעו זו, אורו פניו של רבי שלמה זלמן. בהתרגשות ובשמחה גדולה הוא חבק את אבי הרה הנולד, והרעיף עליו שפע של ברכות חמות. כאשר הגיעה המעלית לקומת קרקע, יצאו רבי שלמה זלמן והאברה, ומצאו את כל בני משפחת אויערבך בוכים בכי מר ונורא.

שאל האברה בפליאה: "מה קרה?" אמרו לו: "הסבתא נפטרה לפני כמה דקות! סבא יורד עכשו ממש מחדר הפטירה שלה".

לא יאמן כי יספר! קבלת יסורים באהבה היא מהנסיגות הקשים ביותר, וצריה האדם להיות בעל מעלה כדי לעמד בנסיון זה. כאשר אבי, זכרונו לברכה, נפטר, כתבו עליו במודעות: "היה מקבל יסוריו בחלילים". וזה היה נכון. הוא קבל

אותה תקופה הייתה בסמוך לחרבן הבית, והצרות והפרעניות רדפו זו אחר זו ללא הפסק. היסורים היו אִימים ונוראים.

בדרך כלל, אם באות על אדם צרות חס ושלום, הוא מחזק את עצמו ואומר: 'אין לנו משג בחשבונות שמים'. ומה הפרוש של משפט זה? האדם חושב, שהוא טוב וצדיק ובאמת מגיע לו כל הטוב שבעולם, והצרה באה רק מחמת חשבונות שמים שבני אדם לא יכולים להבין... לקום ולומר "הענש מגיע לי, זה בצדק" - זה דבר נדיר. רבי יהושע נגש לתא של היגד האסיר, ופנה אליו בשאלה: "מי נתן למשסה יעקב וישראל לבזים?" - בני ובנות ישראל עטופים ברעב ומתים, תינוקות שלא טעמו טעם חטא נורקים לצינוק. על מה ולמה? היגד הזה והטהור, שכעת נתון תחת יד הרשעים ומצוי בסכנת חיים כל רגע, לא אומר: 'באמת לא מוכן למה יש כאלה צרות נוראות, ומדוע נגזר עלי להיות כלוא כאן. מה לעשות, חשבונות שמים...'

הוא לא אומר כן. הוא אומר: הסבה ברורה לחלוטין, "הלוא ה' זו חטאנו לו..."

כשמע רבי יהושע כזו גדלות של קבלת יסורים באהבה, ידע שאדם גדול הוא, ומורה הוראה בישראל הינה. (רבי חזקיהו יוסף קרלינישטיין שליט"א - מתוך נאה דורש)

את יסוריו באהבה גדולה, ונהג לומר על היסורים, "אני רוצה עוד כמה סכריות מתוקות..."

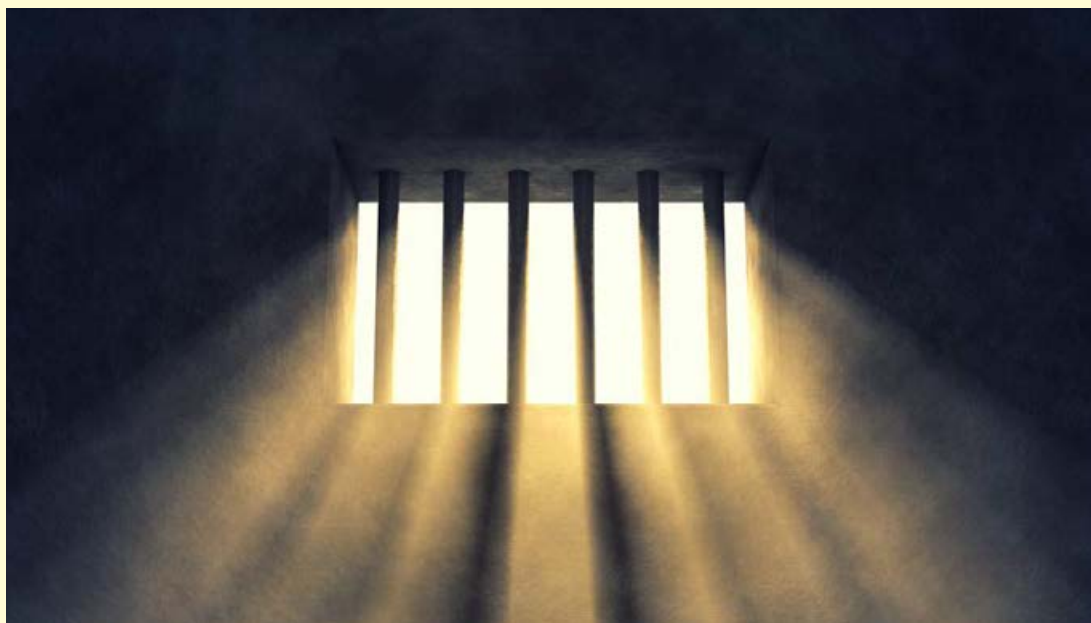
הגמרא (גטין נח ע"א) מביאה מעשה רבי יהושע בן חנניה, שהלה לכה גדול שברומי ואמרו לו: "תינוק אחד יש בבית האסורים, יפה עינים וטוב ראי וקוצותיו סדורות לו תלתלים". הלה ועמד על פתח בית האסורים, ואמר את חלקו הראשון של הפסוק בישעיהו (מב, כד): "מי נתן למשסה יעקב וישראל לבזים". מיד נענה היגד, ואמר את סופו של הפסוק: "הלוא ה' זו חטאנו לו, ולא אבו בדרךיו הלוה ולא שמעו בתורתו".

רבי יהושע התפעל מאד מהיגד, ואמר: "מבטחני בו שמורה הוראה בישראל. העבודה שאיני זו מכאן עד שאפדנו בכל ממוז שפוסקין עליו".

ולא זו משם רבי יהושע, עד שפדאו בממון רב, ולא עבר זמן רב עד שהורה אותו יגד הוראה בישראל, והוא רבי ישמעאל בן אלישע.

הרא"ש כותב במקום, שמאחר וסיים את הפסוק - הוכיח בעצמו שהוא אדם גדול.

ויש כאן תמיהה גדולה: מה פשר ההתפעלות הגדולה של רבי יהושע? איך "מאחר וסיים", הוכיח שהוא אדם גדול? מה כל כן מיוחד בכך שענה היגד ואמר את הפסוק?

בְּדֶרֶךְ הַמְצוּוֹת

נְסִים - לַיהוּדֵי שֶׁל "לְכַתְחֻלָּה"

זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' תַּעֲשׂוּ וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד ה' (טו, ו)
אִם תַּעֲשׂוּ אֶת הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה', אֲזִי יֵרָא אֲלֵיכֶם
כְּבוֹד ה'."

אִם תִּהְיֶה יְהוּדֵי שֶׁל לְכַתְחֻלָּה, וּתְהַדָּר בְּקִיּוּם מְצוּוֹת
- תִּזְכָּה לְרֵאוֹת אֶת כְּבוֹד ה', וְתִזְכָּה לְסִיעָתָא דְשְׂמַיָא.
לְעוֹלָם לֹא מַפְסִידִים מַעֲשֵׂי תְצוּן ה' בְּשִׁלְמוֹת.

אֶת הַסְּפוּר הַבָּא שְׂמַעְתִּי מֵאֲדָם שֶׁגִּיסוּ הוּא בַעַל הַמַּעֲשָׂה.
גַּם הִגִּיס וְגַם בַּעַל הַמַּעֲשָׂה מֵתְגוֹרְרִים בְּנִתְיָבוֹת. וּמַעֲשָׂה
שְׁהִיָּה כֶּה הִיָּה:

עָרַב אֶחָד חֲגָגוּ בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה הַמְרַחֶבֶת בַּר מִצְוָה בְּבִנְי
בְּרַק. לְגִיס יֵשׁ טְנָדָר שֶׁל שְׂמוֹנָה מְקוֹמוֹת, וְהוּא לְקַח
אֹתוֹ אֶת אֲשֶׁתוֹ וְאֶת הַיְלָדִים, וְגַם אֶת חֲמוֹתוֹ. הֵם יֵצְאוּ
לְנִסְיָנָה בַּעֲבוּר מִסֵּם, מֵאַחַר שֶׁהִגִּיס מִסַּר שַׁעוֹר תּוֹרָה
- שְׁעָלְיוֹ הוּא לֹא מוֹתֵר בְּשׁוּם אִפְּן - וְרַק לְאַחֲרָיו עָלוּ
כָּלֶם עַל הֶרֶקֶב וְנָסְעוּ.

מֵאַחַר בְּלִילָה, לְאַחַר שֶׁהִסְתִּים הָאָרֶע, הֵם יֵצְאוּ לְדֶרֶךְ
בְּחִזְרוֹה לְנִתְיָבוֹת, מְרַחֵק שֶׁל שְׁעָה וְחֲצֵי נִסְיָנָה. כְּאֲשֶׁר
הִגִּיעוּ לְגֶשֶׁר קוֹקָה-קוֹלָה, אָמְרָה פִּתְאֵם הָאִשָּׁה: "אֲזִי,

שְׂכַחְתִּי לְבָרָה בְּרַפְת הַמְזוּזוֹ!"
בְּסִדְר", אָמַר הַבַּעַל, "נִחְזֹר לְאוֹלָם."
"אִיז צָרָה", אָמְרָה הָאִשָּׁה, "בְּדִיעַבְד אֲנִי יְכוּלָה לְבָרָה
כְּאֵן."

"נְכוּן, אֲבָל זֶה בְּדִיעַבְד", אָמַר הַבַּעַל. "לְכַתְחֻלָּה רְאוּ
לְחֹזֵר וּלְבָרָה בְּמִקוּם אֲכִילָה."

הוּא הִפְנָה אֶת הֶרֶקֶב בְּחִזְרוֹה לְכוּוֹן בְּנֵי בְּרַק. הָאִשָּׁה
עָלְתָה לְאוֹלָם, בְּרַכָּה בְּרַפְת הַמְזוּזוֹ, וְשׁוּב יֵצְאוּ לְדֶרֶךְ.

הַעֲכוּב הַסְּתַכֵּם בְּעָרָה בְּעֲשָׂרִים דְּקוֹת.
סְמוּרָה לְשַׁעָה שְׁתֵּים-עָשָׂרָה בְּלִילָה הֵם הִגִּיעוּ לְכַבִּישׁ

חֲשׁוּה, לְפָנֵי הַכְּנִיסָה לְנִתְיָבוֹת, וּפִתְאֵם הַבְּחִינוּ בְּאֲדָם
שְׁעוֹמֵד בְּשׁוּלֵי הַכְּבִישׁ, לִיד מְכוּנִית שְׂמִכְסָה הַמְּנוּעַ

שֶׁלָּה פְּתוּחַ, וּמִסְמֵן לָהֶם לְעַצֵּר. אֲבִי-הַמִּשְׁפָּחָה עָצַר
מִיָּד, וַיֵּצֵא כְּדִי לְסִיעַ לְאֲדָם שְׂוֹקֵק לְעִזְרוֹה.

הַכּוּן אֲדָם הַתְּחִיל לְהַסְבִּיר שֶׁהוּא תְּקוּעַ עִם הָאוֹטוֹ
כְּבָר שְׁעָה שְׁלֵמָה, וּמֵהָר מְאֹד הַבְּחִינוּ הָאֵב שֶׁיֵּשׁ לוֹ

מְבַטָּא עֲרָבִי. לְמַרְבָּה הַחֲרָדָה, מֵתוֹה שְׁדָה מְלֵא שְׁבָלִים
יֵצְאוּ שְׁלֵשָׁה עֲרָבִים, שְׂכַנְרָאָה אֲרָבוּ לָהֶם שָׁם, וּפְתַחוּ

בְּרִיעָה לְכוּוֹן הֶרֶקֶב שֶׁל הַמִּשְׁפָּחָה.

אבל הם זהו אותו מיד כְּעַרְבֵי וְלֹא עֲצָרוּ. הם התקשרו למשטרה, ודווחו שְׁעַרְבֵי עומד בכביש חשוף בכניסה לנתיבות ומנסה לעצר רכבים, וזה נראה חשוד. במוקד לא מדי התרגשו. יתכן, כמובן, שזה פשוט אדם, ערבי או לא ערבי, שרכבו נתקע והוא זקוק לעזרה, ואין לו שום פגנות זדוניות. רק זמן מה לאחר מכן, פאשר היו נידות פגניות, הן נשלחו למקום לבדק את התלונה. "אם הייתי מגיע לכביש הזה עשר דקות קודם לכן", אמר אבי-המשפחה, "אם לא הייתי עושה את הסיבוב בשביל ברפת המזון, הם היו יכולים בקלות להרג אותי ואת כל בני המשפחה, חס וחלילה! גם גדול עשה לנו הקב"ה!"

מה גרם לו את ההצלה? - העבדה שהחליט להדר בכרפת המזון, להיות יהודי של "לכתחלה" ולא יהודי של "בדיעבד". ליהודי של לכתחלה עושים נסים של לכתחלה.

(רבי גואל אלקריף שליט"א-א-נאה דורש)

האב עמד מחוץ לרכב, לכד מול ארבעה ערכים עוינים. בתוך הרכב ישבו מבֹּהֲלִים האשה והילדים, וגם החמות המבגרת. מה עושים? אי אפשר להזעיק עזרה, מאחר מדי. מה יהיה?

סיונות של משטרה נשמעות פתאום, מתקרבות במהירות. שתי נידות עוצרות בתריקה. "יש כאן מחבלים!" צועקים בני המשפחה. "תעצרו אותם!" המחבלים נסו מיד לברח, אבל נתפסו ונלקחו למעצר. מה התברר?

קרובי משפחה נוספים מנתיבות הגיעו לבני ברק ברכב נפרד, להשתתף באותה שמחת בר מצווה. שני רכבים יצאו באותה שעה מהאולם לכוון נתיבות, אבל הגיס ובני משפחתו הגיעו לכניסה לנתיבות כעשרים דקות לאחר הרכב הראשון, מאחר שחזרו לאולם כדי שהאשה תברך במקום סעדה.

קרובי המשפחה שהגיעו ראשונים למקום, ראו גם הם את האדם שעמד בשולי הכביש ונפגף לעמתם בידי,

טְמֵאֵת מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים
אף את זה לא תאכלו (יא, ד)

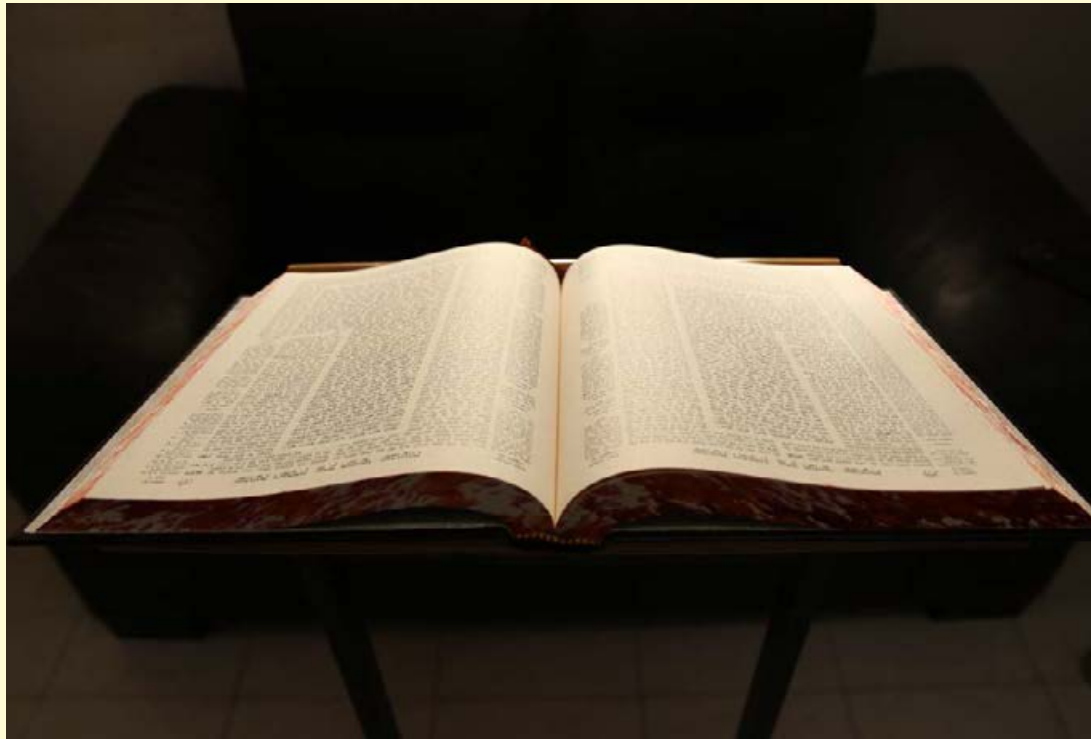
והודיע כי מי שאינו מאמין באחד משלשה-עשר העקרים הללו יצא מכלל ישראל, ואין שום חיוב כלפיו [מתר לדבר עליו לשון הרע וכו'] - שלחה אליו קהלה אחת בתפוצות ישראל שאלה.

הם בקשו לדעת מהו המקור לכך שתחית המתים היא אחד מן העקרים של היהדות, ומי שאינו מאמין בזה יצא מכלל ישראל. והודיעו לו כי עליו לעשות אחת מן השתיים - או שיביא לפניהם מקור חזק שאין עליו שום פקפוק, או שישמיט את העקר הזה משלשה עשר העקרים שכתב...

הרמב"ם לא רצה לענות להם, ובקש מתלמידו רבי יהודה אבן תבון לכתב להם את התשובה שישים

קְלֵפוֹת הַטְּמֵאָה
הקב"ה ברא בעולם בעלי חיים טמאים שניאסר עלינו לאכלם. את מקור חיותם שואבים בעלי החיים הללו מקלפות הטמאה, וכשאדם אוכל אותם הם נמסכים בדמו ונעשים חלק מכחות נפשו, ועל ידי כך מטמאים אותו.

מֵאֲכָלִים הַגּוֹרְמִים לְטֵמְטוּם הַנֶּפֶשׁ
כתב ה"דגל מחנה אפרים" ששמע מזגנו הפעל שם טוב, כי לאחר שפרסם הרמב"ם את י"ג עקרי האמונה,

בתו של הרב ספטימוס נפטרה בהיותה כבת שמונה-עשרה, והוא היה שבור ורצוי.

חדש לאחר מכן הגיעה הנפטרת בחלום אל חברתה, ואמרה לה: "אבא שלי שבור מאד, לכי ותגידי לו שאני הגעתי לעולם הזה בגלגול. בתקופת השואה הייתי ילדה, והורי החביאו אותי בביתם של מכרים גויים. במשך שמונה-עשרה שנה הסתירו אותי הגויים באותו בית, ולא נתנו לי לצאת אפילו פעם אחת. אחרי שמונה-עשרה שנה עלו בלבה של האשה הגויה: סורי מצפון, על כך שהיא נתקה אותי מעמי וממשפחתי, והיא אמרה לי: 'את יהודיה, והמקום שלך לא כאן. לכי לארץ ישראל'."

"עליתי לארץ ישראל, והגעתי לבני ברק. התחתנתי ונולדו לי ילדים, וגדלתי אותם לתורה וליראת שמים. נפטרתי אשה יראת ה'. כשהגעתי לשמים, היו לי זכיות רבות, אבל לא היה אפשר להכניס אותי לגן עדן, כי במשך שמונה-עשרה שנים אכלתי אכל לא כשר. אמנם הייתי אנוסה, ולא בי היתה האשמה, אבל בכל זאת היו מאחורי שמונה-עשרה שנים של אכילת נבלות וטרפות. בקשתי לרדת לעולם כדי לכפר על שמונה-עשרה השנים האלו, והתקבלה בקשתי. מן השמים בךו וחסו בית שמדקדקים בו

בפיו, וכה הורה לו לכתב להם:

כשאדם אוכל, האכל נהפך בתוכו לדם. אותו דם מחיה אותו, כמו שנאמר: "כי הדם הוא הנפש". הוא מזין את המח, והמח הוא מקום המחשבות. כאשר יהודי אוכל מאכלות אסורות, דמו נעשה דם טמא, והוא מטמא את מחשבותיו, ולכן אין הוא יכול להאמין בתחית המתים, ולא מתקבלים על דעתו הרמזים שהביאו חז"ל במסכת סנהדרין (צב) לתחית המתים. ואין להם תקנה, עד שינזרו מהמאכלות האסורים, ויטהרו את דמם, ואז לא תהינה להם קשיות!... מסים ה"דגל מחנה אפרים", כי סופו של המעשה היה שאותה קהלה לא קבלה את דברי הרמב"ם, ואנשיה המשיכו לטמא את עצמם במאכלות אסורים, ולא ארכו הימים עד שעלה אויב על המדינה, והכחיד את כלה רח"ל.

(רבי שלום מאיר וליה שליט"א – דורש טוב ויקרא)

"גלגול" מחמת מאכלות אסורים

אה את זה לא תאכלו (יא, ד)

מעשה יוצא דפן ארע אצל הרב ספטימוס שליט"א, שהוא אחד ממורי ההוראה החשובים בתורה, ונודע בדקדוקו המפלג בעניני בשרות המאכלים.

אליו החברותא, ואבי אמר: 'אתה יודע מה, אני אשב ללמד ולא אסע לבית הקברות'. תגידי לאבי, שהעלוי נשמה שהיה לי בזכות החברותא שהוא למד, היה פי כמה וכמה יותר גדול ממה שהוא היה עושה אם היה בא אלי לקבר".

בחיל ורעדה נגשה החברה אל הרב, אביה של הנפטרת, ואמרה לו: "רצית ביום השלשים לנסע לירושלים, ובסוף למדת עם החברותא ולא נסעת?" הוא התפלל: "מי אמר לה? מאיפה את יודעת?" והחברה אמרה: "הבת שלך ספרה לי", והיא ספרה לו את כל הספור.

(רבי גואל אלקריף שליט"א - נאה דורש)

ביותר בכשרות, ומצאו את בית אבי. לכן שלחו אותי לכאן למשה שמונה-עשרה שנה, ובזכות ההקפדה על הכשרות בבית אבי נמחל לי על אותן שמונה-עשרה שנה של ילדותי. בבקשה, לכי אל אבי, וספרי לו את כל זה, כדי שיוכל להתנחם על פטירתתי".

החברה פחדה ללכת לספר את כל זה. איך היא יכולה לבוא לרב חשוב ולספר ספור מוזר כזה? אין ספק, שיגידו לה שהיא פשוט מדמיינת.

אמרה לה הנפטרת בחלום: "את רוצה הוכחה שזו אמת? אני אתן לך סימן, שתוכלי לתת להם. תפירי לאבי, שביום השלשים הוא רצה לנסע מתפרח לקבר שלי בהר המנוחות. זו נסיעה של שעותים וחצי. הגיע

מעוניינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-1: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" בחבחי הארץ

מעמד מרגש: כאלף תלמידי ישיבה בוגרי 'קרן ההסעות' ב"כנס כתיבת חידושי תורה" בהשתתפות גדולי ומאורי הדור שליטי"א

הישיבה הגרמ"ה הירש, מרן המשגיח הגר"ד סגל, ראש הישיבה הגר"ד כהן, ראש הישיבה הגרא"י קוק, ראש הישיבה הגר"ש שטיינמן, הגה"צ רבי שמעון גלאי, רבה של בני ברק הגר"מ בן שמעון, הדיין הגר"ש זעפראני, ובהשתתפות הגה"צ רבי חזקיהו מישקובסקי מראשי קרן ההסעות, יו"ר קרן ההסעות הרב מרדכי קרליץ, מנכ"ל החינוך העצמאי הרב אליעזר סורצקין, חה"כ הרב אורי מקלב, וחה"כ יעקב אשר, מנהל הפרויקט הכוונה וטיפול המשך - הרב יעקב מויאל, מנהלי בתי הספר בכל הארץ, רכזים ופעילים.

צילומים: יעקב נחומי ועזרא טרבלסי

ביום חמישי בערב התכנסו יחד כאלף תלמידי ישיבות בוגרי 'קרן ההסעות' שכתבו לראשונה בחייהם חידושי תורה לאחר יגיעה ועמל רב בסוגיות שלמדו. בצעד של הוקרה וכבוד התורה, 'קרן ההסעות' ערכו לכבודם מעמד מרומם וסעודת מצווה, בראשות מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א באולמי 'היכלי מלכות' בבני ברק.

גדולי ישראל שיבחו, עודדו ובירכו את התלמידים שימשיכו לגדול בתורה ובמצוות ולעשות נחת רוח לבורא עולם, והדגישו כי תורתם של בני הישיבות הם המגינים על עם ישראל מכל המתקפות של האויבים. הכינוס התקיים בראשות מרן גאון ישראל הגר"ד לנדו, מרן ראש

